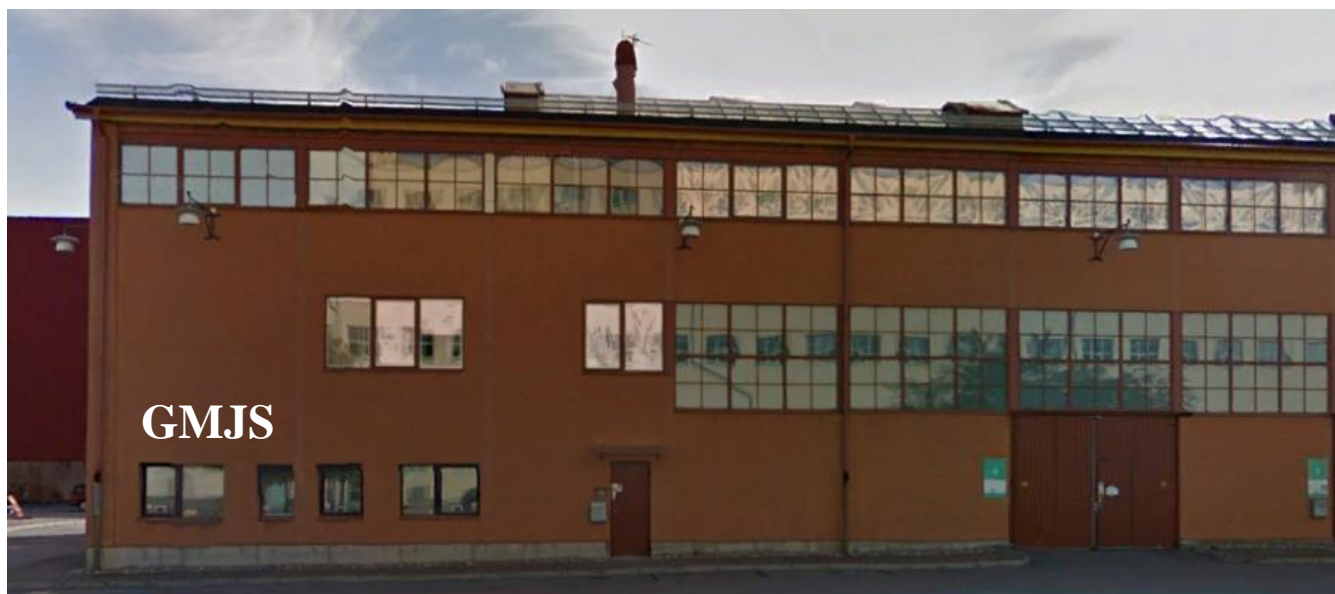

Rälspiken

Göteborgs
Modelljärnvägssällskap

Nr 4, sept 2016

Äntligen!

Ålderstigen Station

Sista visningarna

Smalspårsträff

Göteborgs Modelljärnvägssällskap

GMJS är en ideell förening som äger och bygger en modelljärnvägsanläggning i skala O, 1:45. Sällskapet bildades 1945.

2016 består styrelsen av

Leif Johansson, ordförande
Kjell Persson, vice ordförande
Torbjörn Ek, sekreterare
Lennart Risfelt, kassör
Hans Johansson, redaktör
Leif Ohlsson, ledamot
Nils Pihlgren, ledamot

Vårt medlemsblad Rälspiken utkommer med minst fyra nummer per år. Medlemskap kan vinnas genom att betala in årsavgiften på 500 kr på föreningens plusgirokonto 24 14 19 – 1. Föreningens besöksadress är Volviahallen, **(GPS-koordinater 57 42 42, 11 58 30)** Bergslagsgatan, Göteborg och brevadressen är GMJS c/o Torbjörn Ek
Kobbarnas väg 15
416 64 GÖTEBORG

Vill Du komma i kontakt med oss går det säkert med något av nedanstående
Ordföranden 031 - 57 34 49
Sekreterare 031 – 19 37 36
Sekreteraren: torbjorn_ek@hotmail.com
Redaktörn: hasses@telia.com

Text och foto, där intet annat anges, står redaktören för.

Se även vår hemsida
www.gmjs.se

Ska det vara så jävla svårt att skilja på de och dem? Skärp er! Det är exakt samma sak som att skilja på jag och mig, du och dig eller vi och oss.
Tycker dig inte att det är drygt att läsa när mig har bytt orden? Dig kanske inte bryr du, men mig tycker det blir störande för läsningen. Det kanske inte spelar någon roll för du, men för jag spelar det roll. Oss är många som stör sig på ni som inte kan skilja på nominativ och objekt. Kan inte er visa vi lite hänsyn?

Det finns fler språkpoliser än Redaktör'n

Å andra sidan.....

är nu sommaren över. Det har dock hänt en hel del sedan förra numret av Rälspiken. Vi har fått ett erbjudande om ny lokal från vår hyresvärd. Den ligger på gamla Götaverkens område på Hisingen. Den 14 juni hade vi ett extra medlemsmöte där beslut fattades att gå vidare med kontraktsskrivning. Allt är nu avklarat och vi har att se fram emot flytten av anläggningen. Nu gäller det att mobilisera alla krafter inför det enorma arbetet som en flytt och en återuppbyggnad innebär. Vi räknar med att börja demonteringen efter årets visningar. Vi tillträder lokalen per den 1 januari 2017.

Det var sommarens positiva nyhet. Ingen andrasida utan lite kverulans! Det finns ju så mycket att reta sig på t.ex. språket. Eller kanske snarare det uppväxande släktets språkbehandling. Ja, ja. Jag vet att man inte kan stoppa utvecklingen och att språket är levande. När tillräckligt många feltolkar eller felstavar ett ord så blir det helt plötsligt rätt! Självs är jag, kanske tyvärr, lite språkpolis och lider av särskrivningsallergi! Det finns otaliga exempel på hur tokigt det kan bli. Ta bara han som beundrade en mörk hårig sjuk sköterska eller staden som hade en central station. Bra att den ligger i centrum eller i vart fall i närheten av rälsen. Det underlättar. Grillad kyckling lever med kul potatis. Ja, många potatisar ser ju inte så roliga ut. Vidare hon som hade en bra grund men ingen vidare utbildning. Skumtomte 3 kr. Billigt. Något att hyra inför julen. Vi har kul glass! Gift orm säljes. Är de mindre aggressiva då? Företagets kassa personal skulle ha fest men annonserade bara att morgondagen var inställd på grund av bristande intresse. Vi byter olja och spolar vatten på din bil! Tvätta bilen själv. Det är billigare. Häromveckan var det familjedag i Slottskogen. Affischen löd: HÅST SKJUTS. Emellertid verkade kusen helt frisk och drog en vagn till nöje för barnen.

Syftningsfel eller fel ordval är heller inte fy skam. Våldtäktsman dömd till 4 år i Eslöv! Ja, tänk att behöva bo där så länge! Inga spår efter skidåkaren eller Mindre poliser till Öland. Var skall de stora poliserna stationeras? Eller han som krockade med älg på motorcykel. Det måste vara väldigt unikt. Ja, sedan har vi vår skenande fantasi förstås. Gynekolog hittade knarkgömma! Polisen grep torsk i Fiskhamnen. Konstigt. De brukar ju hålla till i Rosenlund. Polisen sköt våldtäktsman i Handen. Det var fel. Han blev skjuten i benet. När man röntgar armen ser man benen! Va' konstigt.

Ja, vi skriver allt dåligare! För att inte tala om alla de främmande ord vi svänger oss med. Varför använda utländska konstiga ord när det finns adekvat svensk vokabulär undrar

Redaktör'n

Omslaget visar vår nya lokal på Götaverkens område

*Foton från
Järnvägsmuseets
samlingar*

GNESTA och ÅLDERSTIGEN

Historik

Den första oktober 1861 invigdes sträckan Järna-Gnesta på den blivande Västra stambanan och Gnesta station som då var ändstation på järnvägen mot Stockholm södra. Året därpå (1862) stod hela Västra stambanan Göteborg C-Stockholm S klar något som bl.a. firades med ett festtåg med kungahuset och andra celebriteter som avgick från Stockholm den 3 november. Tåget gjorde ett tio minuter långt uppehåll i Gnesta och när det ankom Göteborgs centralstation dagen därpå förklarade Sveriges och Norges dåvarande konung Karl XV järnvägen invigd.

Stationshuset ritades av Statens Järnvägars förste chefsarkitekt Adolf W. Edelsvärd och uppfördes i trä. Förutom stationshuset anlades också kolbodar, lokstall, järnvägsrestaurang, bostadshus för personalen, tvättstuga, jordkällare, avträden, ekonomihus och godsmagasin. Stationshuset i Gnesta kom även att utgöra förlagan för en av SJ:s så kallade standardmodeller, Gnestamodellen. Slutligen fanns också två vattenhästar varav den ena bevarades och sedan 2007 står framför stationshuset som en av få bevarade vattenhästar utmed Västra stambanan.

Efter anläggandet av stationen växte Gnesta från att inte varit mer än några gårdar till ett mindre stationssamhälle med bryggeri, cigarrfabrik, tändsticksfabrik samt flera andra industrier.

En flitig resenär på stationen var också konung Oscar II som steg av här på väg till Tullgarn. Han besökte då ofta järnvägsrestaurangen där även andra kungligheter såsom konungarna av Portugal och Sachsen samt prinsen av Wales ätit. Konungen åt så ofta på järnvägsrestaurangen att man inredde en egen matsal med kungliga möbler och porslin.

Under den här perioden hade också stationen som flest anställda, 60 personer. Stationsinspektoren, som chef, var Adolf Norberg.

Ett foto från 1928

År 1907 hade det första stationshuset gjort sitt och fick därför lämna plats åt nuvarande stationshus. Det nya stationshuset uppfördes i tegel och ritades av SJ:s dåvarande chefsarkitekt Folke Zettervall. År 1895 hade han efterträtt Edelsvärd och Zettervall ritade även ett nytt lokstall som uppfördes 1905.

I samband med privatbilismens intåg under 1950 och 60-talen lades trafiken ned på allt fler järnvägslinjer och 1968 kom turen till Gnesta då all trafik med fjärrtåg upphörde. Av de sex personer som då arbetade på stationen fick alla sluta med undantag för den siste stationsinspektorn, Stig Johansson, som kvarstod i tjänst till 1988.

Stationen i Gnesta lades dock inte ned helt i och med att SL förlagt pendeltågets ändhållplats här. Detta gjorde att Gnesta kom att bli en, procentuellt sett, stor utpendlingsort. År 2011 fanns det c:a 800 inpendlare och c:a 2800 utpendlare medan c:a 2100 av Gnestaborna arbetade på orten.

År 1986 utsågs stationshuset, samtidigt som flera andra stationsbyggnader i Sverige, till byggnadsminnesmärke.

1938 med tidstypiska droskor

©Sveriges Järnvägsmuseum - Jvmr JK/ÅI/02734 - www.samlingsportalen.se

Uppställning inför fotografen. Året är 1900.

Vår station i symboliserar en dag i slutet av 1800-talet. Avsaknaden av motordrivna fordon ger stationen ett unikt utseende bland våra övriga stationer.

Det är inte ofta vi kan visa fotografier från 1860-talet. Detta unika foto är från 1868. Rakt fram ser Du järnvägsrestaurationen och till höger afträdet. Kolla pojken och cykelmodellen!

Detta foto är från 1870-talet och taget från bangårdssidan. Loket är ett Ca-lok byggt 1876 som vi också har som modell. Det är Lasse Bernströms 227 BRITA.

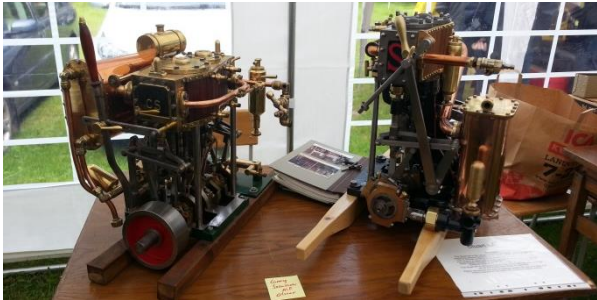
Nedan ett annat foto från sekelskiftet där det tillkommit lite mer bebyggelse runt järnvägstorget. Nu har även telefoni kommit till byn.

Ångdag hos BMÅS

Varje år i början av augusti anordnar BMÅS i Borås en ångdag med olika utställare där man visar upp olika hobbyarbeten. Redaktör'n gjorde reklam för GMJS och deltog med ett antal husmodeller.

GMJS 2017

Ja, då går en 62-årig epok mot sitt slut. Aldrig så länge har, såvitt redaktörn' känner till, en modelljärnvägsförening kunnat husera i samma lokal. Det är ett faktum som vi kan glädjas över. Tack vare tillmötesgående från gamla Statens Järnvägar och dess efterföljare har vi bött billigt i en mycket centralt placerad lokal. Den tiden är nu förbi. Nu synes idealitet vara en bristvara och de nya honnørsorden är marknadsmässighet och ekonomi.

Vi har dock lyckats genom idogt förhandlande med Göteborgs Kommun, Älvstranden Utveckling AB och Trafikverket få till ett kontrakt på en bra lokal till ett för oss acceptabelt pris. Hyran blir visserligen upp emot det dubbla mot idag men vi räknar med att kunna klara det med utökade visningar och med ev. ökad medlemsavgift. Trafikverket har också varit behjälpligt med en inte oansenlig slant som flytt hjälp.

Lokalen är belägen på Bror Nilssons gata inom gamla Götaverkens område. Det är verkens gamla rörverkstad. Lokalen är på 250 kvm d.v.s. något större än vad vi har idag. Den är uppdelad på en kontorsdel på 95 kvm och en lagerlokalsdel på 155 kvm. Den senare är på 15½ x 10 meter och med 6 m till tak. Här skall vi stuva in och om en anläggning som idag är ca 20 x 5 meter. Vi hoppas också kunna bygga fasta läktare så vi slipper det eviga släpandet med gradänger särskilt nu när vi kommer att visa vid fler tillfällen än vad vi gör idag.

Den 14 juni var medlemmarna kallade till ett extra medlemsmöte enbart i syfte att godkänna eller förkasta förslaget till ny lokal. 20 medlemmar var närvarande. Ordförande Leif Johansson och Ralph Milthon från lokalkommittén redogjorde för förslaget och de ekonomiska

förutsättningarna. Vid den slutliga omröstningen var mötet helt enigt, 20 mot 0, och gav styrelsen i uppdrag att teckna ett nytt hyresavtal.

Detta är nu gjort och vi tillträder den 1 januari 2017. Vi har kvar vår nuvarande lokal troligen hela 2017. Detta ger oss möjlighet att flytta etappvis och ha förvaringsutrymme under det första byggåret. Förträffligt!

Nu återstår bara en liten detalj. Att mobilisera så mycket arbetskraft att vi klarar av en återuppbyggnad. Då är det inte fråga om ett par timmar en torsdagskväll utan sannolikt ett par hela arbetsdagar i vecka. Det är också viktigt att vi på allvar tar itu med föryrngringen. Kan det ske genom att vi går ut till t.ex. yrkesskolor och erbjuder deltagande i återuppbyggnaden?

Smalspårsträff

Lördagen den 16 juli arrangerade Smalspårsfrämjandet sin årliga sommarträff i Gräfsnäs. Ett antal entusiaster hade samlats för lite inbördes beundran samt för att utbyta erfarenheter och diverse tips. GMJS var representerat genom Leif Johansson, Nils Bengtsson, Stig Bergström, Leif Petersson och undertecknad. Ett antal hembyggen visades upp men det var nog något färre än i fjol. Vädret var kanske inte det allra bästa men under taket gick det trots allt att sitta ute och spisa den superba Thai-maten och jordgubbstårten. Tack P-O för som vanligt ett trevligt arrangemang.

Ordförandes Säröbanelok börjar närma sig färdigställandet. Här uppställt på Stig Bergströms moduler.

Nils Bengtsson ställde ut en öppen vagn från HRRJ

Stig Bergström med sina trevliga modeller och moduler

Redaktör'n ställde ut 4 av sina husbyggen där rivningsmodellen av Landvetter station väckte störst uppmärksamhet.

Leif Johanssons medhavda modeller där loket från Säröbanan beundrades särskilt.

PROJEKTET - GMJS LINDHOLMEN – ETT STORT OCH OMFATTANDE ARBETE

Av Anders Olsson

Kontraktsskrivning med Älvstranden AB är nu klar och vi kan börja arbeta. Jag har blivit utsedd till projektledare för det för oss inom GMJS så viktiga arbetet. Detta beslutades på ett styrelsemöte onsdagen de 31 augusti.

För att bringa ordning i alla arbetsuppgifter och undvika att vi går om varandra och skapar förvirring genom att arbeta med fel saker, har jag satt samman en projektplan med de olika arbetsuppgifterna och när i tiden de bör infalla.

FRIVILLIGA TILL ARBETSUPPGIFTER, HÄR HAR NI CHANSEN

Här kommer ett utdrag ur planen. Hela planen finns i min dator och vem som vill kan självfallet få se den:

Huvuduppgift 1 Planering av GMJS LH

Pågår till 2016-12-25

UPPGIFT	START DATUM	SLUT DATUM	BEROR AV	ANMÄRKNING
Söka bidrag	16-09-01	16-09-30		
Uppmätning av LH	16-09-06	16-09-16		
Budgetplanering alla deluppgifter	16-09-06	16-12-25		
Disposition av lokaler i stort. Entresol Fördelning Kontor, Klubbrum mm	16-09-17	16-10-29	Uppmätning	Hur ska lokalerna användas? Jämför med Bergslagsgatan (BG) och se över behov. Entresolplanets storlek och utnyttjande
Visningar, principer	16-10-05	16-10-28		Publikens platser, Ljud, ljus och ev. filmvisningar
Övergripande spårplanering	16-10-29	16-11-16		Spårplanering i form av banform, tågmagasin, publik och ev torn
Detaljplanering av LH	16-11-17	16-12-25		Byggplan Möblering, Spårplan

Huvuduppgift 2 "Avveckling av GMJS BG"

Pågår till 2017-06-29

UPPGIFT	START DATUM	SLUT DATUM	BEROR AV	ANMÄRKNING
Spara, skrota OBS:(ej anläggning) Tre högar: SPAR/VET EJ/ SLÄNG	16-09-02	16-12-18		Sortera, Besluta om skrotning. Vad skall sparas ev. säljas. Böcker, Materialförråd, Verktyg, Möbler mm
Planering av rivning av Anläggning	16-09-02	17-03-28		Övergripande aktivitet se nedan.
Spara skrota vad gäller anläggning. Tre högar: SPAR/VET EJ/ SLÄNG	16-11-29	17-02-15	Övergripande spårplanering	Rullande materiel sorteras på digitalisering, utställning, återlämning till ägare, Material till anläggning inventeras, packas Anläggningens innehåll sorteras på återanvändning, skrotas och ev utställning
Transportplan BG till LH	17-02-21	17-04-19		Packning, lagring, transporttyp mm
Flyttning	17-03-25	17-05-05	Ombyggnad av LH klar	Genomför flytten
Reservtid	17-05-06	17-06-29		

Huvuduppgift 3 "Uppbyggnad av LH"

Pågår till 2017-07-01 och vidare

UPPGIFT	START DATUM	SLUT DATUM	BEROR AV	ANMÄRKNING
Planering av uppbyggnad av anläggningen	16-12-26	17-02-01	Detaljplan klar	
Bygge av entresol	17-01-02	17-02-15		
Ombyggnad av kontorsdel	17-01-02	17-02-09		
Möblering Inredning Verkstad	17-02-01	17-04-05	Ombyggnad klar	
Bygga upp den nya anläggningen	17-04-06	-----		Arbetet fortsätter efter 2017-07-01

Visning av modelljärnväg

Göteborgs Modelljärnvägssällskap
visar sin **anläggning** vid Klubbhuset Sporthall,
Bergslagsgatan i Göteborg,
söndagarna 30 oktober, 6 och 13 november 2016.
Halvtimmesvisningar klockan 11.00, 11.45, 12.30,
13.15, 14.00, 14.45 och 15.30.
Entré: Vuxna 80 kr, barn (högst 14 år) 40 kr.

**OBS! Sista visningarna före
vår flyttning till en ny lokal.**

Kvällsvisningar under
1 1/2 timme med början kl 19.30,
anordnas **torsdagarna 3, 10, 17
och 24 november 2016.**
Förbokning nödvändig på telefon
031-15 05 52 kl 08.15 – 15.00, måndag
till fredag.
Pris: Vuxen 100 kr,
Barn (högst 14 år) 50 kr.

Välkommen till någon av våra visningar.

Vill Du veta mera? Kanske vill Du bli medlem?

Se vår hemsida www.gmjs.se eller ring gärna Sällskapets
sekreterare Torbjörn Ek 0702-622 566

